

Hvad skal vi med undervisningsfaget "Historie"?

Og har vi brug for at formulere en fælles historiebrugsdidaktik?

Hvad skal eleverne have ud af faget?

- Undervisningsfagets formål ligger i dag fanget et sted mellem tre delvist uforenelige grundpositioner:
 - a) Kultur og normoverførsel
 - b) Kompetenceopbygning
 - c) Individuelt identitetsarbejde og historiebevidsthed

Vægtningen af disse mål varierer fra underviser til underviser – Og fra grundskole til gymnasieskole.

Hvad er så "Historiebrug" for en fisk?

Indsigt i hvordan vi selv og andre bruger skiftende fortidsfortolkninger i forskellige sammenhænge og med forskellige formål og hensigter.

Eksempler:

- • Identitetsskabende (eksistentielt og kollektivt)
- • Legitimerende / moralsk
- • Ideologisk / politisk
- • Underholdende / kommerciel
- • Ikke-brug (glemsel, fortrængning)
- • Metodisk-kritisk / historiefaglig
- • Misbrug / forfalskning / fordrejning

Hvilke former for historiebrug underviser vi så i nu – og hvordan gør vi?

- Kommerciel historiebrug: Vikinger, film og computerspil
- Ideologisk/politisk historiebrug: Manipulerende politikere og fæle historiske skurke
- Metodisk/kritisk korrektiv historiebrug: Kedelig kildekritik og sjove mysteriespil
- Historiemisbrug: Holocaustbenægttere og konspirationsteoretikere

En lille krølle: Legitim og illegitim historiebrug

Findes der overhovedet en illegitim historiebrug – historiemisbrug – og kan den bruges i undervisningen?

Ja, men der er måske snarere tale om historiefags-misbrug:

Når en fortidsfortolkning påberåber sig videnskabsfagets metoder og udsagnsværdi, men er baseret på forfalskede kilder og/eller bruges i modstrid med den kildemængde, der ellers er til rådighed.

Eksempler: Holocaustbenægtelse, konspirationsteori, statslig historieforfalskning mv.

Hvilken historiebrugsform står så svagest i undervisningen? – Den mennesker bruger mest!

- Alle de foregående historiebrugsformer har samme fællesmængde: De udspringer uden for barnet selv og kan relativt nemt tilgås gennem en tillempet og didaktiseret udgave af videnskabsfagets metoder.
- Alle de nævnte eksempler på at arbejde med historiebrug er kompetenceorienterede og forsøger at undgå at fagets centrale formål bliver kultur- og normoverførsel gennem statsligt udvalgte videnselementer og narrativer.
- Men hvad er der blevet af barnets (og alle andres!) identitetsopbyggende, legitimerende, værdiafklarende og personlige brug af fortiden?

Barnets egen identitetsnære historiebrug som omdrejningspunkt i undervisningen

- Første spørgsmål: Skal vi det?
- Andet spørgsmål: Kan vi det?
- Tredje spørgsmål: Hvordan gør vi det?